

บันทึก

เรื่อง สถานภาพของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีตามพระราชบัญญัติ
ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔

กรมศุลกากรได้มีหนังสือ ที่ กค ๐๖๐๔/๑๕๖๔๙ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๓๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ด้วยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้รับบริจาค ครุภัณฑ์เครื่องมือเลี้ยงเชื้อแบคทีเรียไรโซเบียม (Rhizobium) จำนวน ๗ ชุด พร้อมอุปกรณ์จาก โครงการ NIFTAL PROJECT and MIRCEN UNIVERSITY OF HAWAII จึงขออนุมัติ จากกรมศุลกากรเพื่อยกเว้นอากรนำเข้าสำหรับเครื่องมือและอุปกรณ์ดังกล่าว

กรมศุลกากรพิจารณาแล้ว เห็นว่า ตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ภาค ๔ ประเภทที่ ๑๑ กำหนดว่า ของที่ได้รับยกเว้นอากรต้องพิสูจน์ให้เป็นที่พอใจของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังหรือผู้ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมอบหมายว่านำเข้า มาเพื่อบริจาคเป็นสาธารณประโยชน์แก่ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ แผ่นดินหรือองค์การสาธารณกุศล คำว่า “ส่วนราชการ” ดังกล่าว น่าจะหมายถึงส่วนราชการตาม พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ เท่านั้น ดังนั้น ในการตีความ กฎหมายตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากรฯ ซึ่งเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการภาษีอากร โดยเฉพาะในกรณียกเว้นอากรกรมศุลกากรจะตีความโดยเคร่งครัด นอกจากจะพิจารณาตาม พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ แล้ว กรมศุลกากรยังได้นำ พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๓๔ (แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๕) และพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๓๖ มา ประกอบการพิจารณาในกรณีนี้ด้วย โดยไม่ปรากฏว่ามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีเป็นส่วน ราชการแต่อย่างใด นอกจากนั้นมหาวิทยาลัยฯ ได้ชี้แจงว่า มหาวิทยาลัยฯ มีระเบียบเป็น มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาลตามมาตรา ๓ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบการปฏิบัติราชการ ของทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบการปฏิบัติ ราชการของทบวงมหาวิทยาลัย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งบัญญัติว่า “สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ในกำกับ” หมายความว่า มหาวิทยาลัยและสถาบันของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ ซึ่งอยู่ในกำกับดูแล ของรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย” ด้วยเหตุผลดังกล่าวกรมศุลกากรจึงมีความเห็นว่า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีมิได้เป็นส่วนราชการตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ แผ่นดินฯ จึงไม่สามารถขอยกเว้นอากรนำเข้าสำหรับเครื่องมือและอุปกรณ์ดังกล่าวได้

อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีคำวินิจฉัยเรื่องสถานภาพของมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีสุรนารีเมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๓๗ ว่า เป็นหน่วยงานของรัฐประเภทหนึ่งแม้จะมีการ จัดองค์กรให้มีความเป็นอิสระก็ตาม แต่ยังคงอยู่ในความหมายของคำว่า “ส่วนราชการ” ตามคำ นิยามของมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒

กรมศิลปากรจึงขอให้พิจารณาความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายว่า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีนอกจากเป็นส่วนราชการตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ แล้ว ยังถือว่าเป็นส่วนราชการตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ ด้วยหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวประกอบกับได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงของผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมศิลปากร) ผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย (สำนักงานปลัดทบวง) และผู้แทนมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี แล้ว เห็นว่า พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ไม่มีบทนิยามให้ความหมายของคำว่า “ส่วนราชการ” ไว้แต่อย่างใดอย่างไรก็ตาม มาตรา ๔^๑ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติว่า ให้จัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินดังนี้

(๑) ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง

(๒) ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค

(๓) ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

ดังนั้น ส่วนราชการตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ จึงได้แก่

๑. ส่วนราชการในระเบียบบริหารราชการส่วนกลางตามมาตรา ๗^๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ดังนี้

๑.๑ สำนักนายกรัฐมนตรี

๑.๒ กระทรวง หรือทบวงซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากระทรวง

๑.๓ ทบวง ซึ่งสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือกระทรวง

๑.๔ กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรมซึ่งสังกัด

หรือไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง

๒. ส่วนราชการในระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามมาตรา ๕๑^๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ดังนี้

^๑ มาตรา ๔ ให้จัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ดังนี้

(๑) ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง

(๒) ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค

(๓) ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

^๒ มาตรา ๗ ให้จัดระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง ดังนี้

(๑) สำนักนายกรัฐมนตรี

(๒) กระทรวง หรือทบวงซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากระทรวง

(๓) ทบวง ซึ่งสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือกระทรวง

(๔) กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรมซึ่งสังกัดหรือไม่สังกัดสำนัก

นายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง

สำนักนายกรัฐมนตรีมีฐานะเป็นกระทรวง

ส่วนราชการตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔) มีฐานะเป็นนิติบุคคล

^๓ มาตรา ๕๑ ให้จัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค ดังนี้

๒.๑ จังหวัด

๒.๒ อำเภอ

๓. ส่วนราชการในระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๗๐^๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวดังนี้

๓.๑ องค์การบริหารส่วนจังหวัด

๓.๒ เทศบาล

๓.๓ สุขาภิบาล

๓.๔ ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

สำหรับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีนั้น เป็นมหาวิทยาลัยภูมิภาคของรัฐที่จัดตั้งขึ้นในจังหวัดนครราชสีมาเพื่อดำเนินงานด้านการเรียน การสอน การวิจัย การให้การศึกษาทางด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีโดยมีการบริหารที่มีความอิสระและความคล่องตัวมากกว่าที่มหาวิทยาลัยของรัฐที่มีอยู่ในขณะนี้ ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ.๒๕๓๓ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีไม่เป็นส่วนราชการตามมาตรา ๗^๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ กล่าวคือ ไม่เป็นกระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ซึ่งสังกัดหรือไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการของกรมหรือส่วนราชการดังกล่าวใด ๆ ไม่เป็นส่วนราชการในราชการบริหารส่วนภูมิภาคตามมาตรา ๕๑^๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ กล่าวคือ ไม่เป็นจังหวัดหรืออำเภอ และไม่เป็นส่วนราชการในราชการบริหารส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๗๐^๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ กล่าวคือ ไม่เป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

โดยสรุป มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีไม่เป็นส่วนราชการตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ จึงไม่ได้รับยกเว้นอากรสำหรับของประเภท ๑๑ ในภาค ๔ ท้ายพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ.๒๕๓๐

(๑) จังหวัด

(๒) อำเภอ

“มาตรา ๗๐ ให้จัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ดังนี้

(๑) องค์การบริหารส่วนจังหวัด

(๒) เทศบาล

(๓) สุขาภิบาล

(๔) ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

^๕โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒) ข้างต้น

^๖โปรดดูเชิงอรรถที่ (๓) ข้างต้น

^๗โปรดดูเชิงอรรถที่ (๔) ข้างต้น

(ลงชื่อ) อัคราทร จุฬารัตน
(นายอัคราทร จุฬารัตน)
เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
พฤษภาคม ๒๕๓๘